

Forfatter: Knudsen-Hjortø, Knud

Titel: Udrag fra Folk

Citation: Knudsen-Hjortø, Knud: "Folk", i Knudsen-Hjortø, Knud: *Folk*, 1903, s. 55. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hjort_03-shoot-idm140364984699904/facsimile.pdf (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Folk

udføre. Han forstår, at det var bedst, den forblev ugjort, hans forstand siger ham, hvad gevinsten er, og hvor stort tabet: han indser, der er intet overskud, han gjorde det helst ikke, men nu er han i gang, beslutningen er taet, og skønt en fornuftig mand gjerne ændrer sin beslutning, så har denne i sig selv en vis livskraft, der driver på. Der kommer en hinde mellem manden og resultatet; han forudser vel, det blir dårligt, men dette forudsyn er ofte rent intellektuelt, det er ikke gået over i hans fysik, han frastødes ikke med alt sit blod og alle nærver fra udførelsen. Klarheden kommer gjerne engang, støret falder som silkepapir for ild; det sker måske i det øjeblik, da morderen har ladet øksen falde; da falskneren afhænder sin veksels. —

Laursen begreb det hele på sin bryllupsaften. Hun var gået i seng, og han gjorde en runde i huset og nåede omsider til sovekammerdøren. Så forstod han pludselig, ikke med forstanden længere, men med hele kroppen: Det var jo vanvittigt! Han tænkte på hendes bløde, våde kys. Skulde han rende fra det hele? Ja, skulde han ikke? Nu var det, som om han havde vidst det hele tiden, det vilde jo blive et ægteskabshelvede. Han måtte gå ind i dagligstuen og sætte sig. Der var en kort stund, da forretningsmanden blev sykolog og fik et genialt øjeblik. Han indså. Ja, han så ind; frem og tilbage. Et tiv i gud, hade præsten sagt. Skal vi sige et liv i djævelen, i midten af helvede? Forretningen svandt ind for ham, tømmerpladsen, savskæreriet, omsætning, magt i byen. Han hade aldrig været forelsket og kunde altså ikke vide, om den meget omtalte kærlighed var noget for ham. Men det slog ham nu som en vished. Det ukendte har sin magt, der griber vildt, hvor det kendte er væmmeligt. Så vidt kærligheden. Den var *rabundus*. At han kunde klare sig uden hendes 20,000, det vidste han nu så forbandet godt. At han ikke kunde tåle hende, det stod

nagelfast. Han var kun tre og tyve år og så derfor nøgternt på tilværelsens blødere dele, men nu begyndte han alligevel at forudføle: Han fik vist ikke nok. Børn og en ordenlig husmoder, det dækker ikke mandens behov. Støret var fortæret, han så ind i resultatet. Ingen lykke for ham. Det var en af de lysninger, livet undertiden gir, den var god nok, men han benyttede den ikke. Han gik ind i sovekammeret, som hans pligt var.

Næste morgen fandt han alt dette hysterisk, han måtte nok ha været fuld. Hun snakkede også lidt mindre de første dage, hun var så optaget af usigeligheder, at hun godt kunde tie stille, men snart indså han igen, at hvad han havde tænkt i den aftens klarhed, det var altsammen rigtigt nok.

Imidlertid går arene, og forståelsen blir blegere. Nu da han havde nået de halvtreds, syntes han jo nok ikke, at det var hel godt, men der er jo noget i vejen alle steder, og hans kone kunde bare lade være at skabe sig, børnene kunde arte sig vel: hvad skulde han gøre, når de ikke vilde noget selv? Så lidt var der igen af een gangs fuldkomne forståelse. Han vidste ikke længere, at en dårlig handling har en umådelig yngledygtighed, især et dårligt giftermål; jo flere børn, des flere indbyrdes kombinasjoner af skænderi og spetakler; det voksede altsammen ud af den omstændighed, at to mennesker fra først af ikke kunde leve sammen. Det var jo sandt, som folk sa: Sæt hvilke som helst to af familien Laursen ind i en tom stue, kom igen om fem minutter, så skændes de, vent ti minutter, så slås de.

Det var altsammen to menneskers skyld; han hade engang erkendt så meget, som et menneske behøver for at vælge og vrage, nu var erkendelsen taet fra ham. Hun hade aldrig erkendt noget og var derfor uden skyld.